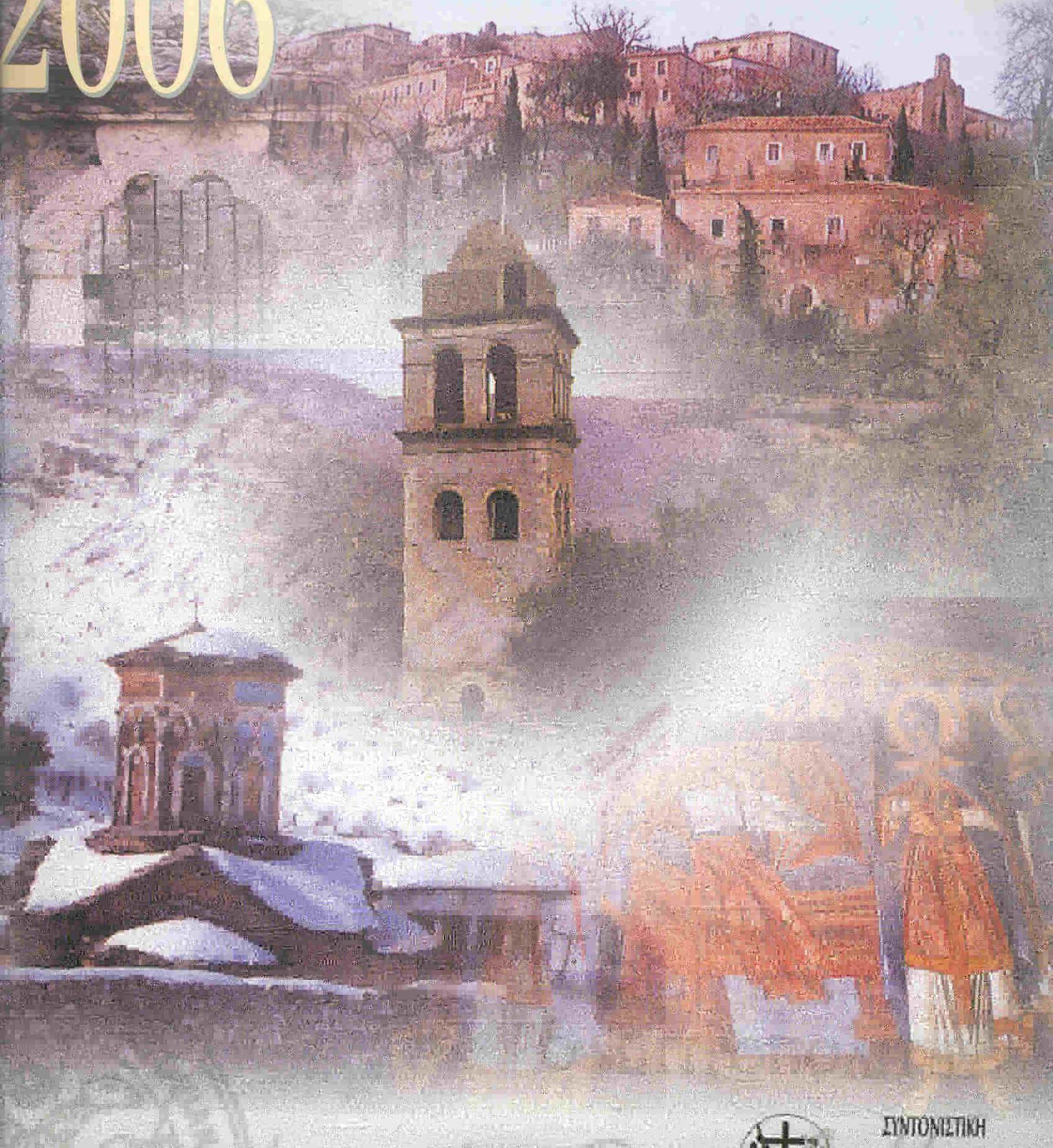

Χειμάρρα: Προπύργιο Ελληνισμού

Άρχηγός της Χειμάρρας, δειμνηστος Σπ. Στυρου
2006

Χειμάρρα: Προπύργιο Ελληνισμού

Συμπληρώνονται φέτος εξήντα χρόνια από δύο γεγονότα - σταθμούς για την ιστορική εξέλιξη του Βορειοηπειρωτικού Ζητήματος.

Μετά τη λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου η Ελληνική Κυβέρνηση έθεσε το Βορειοηπειρωτικό Ζήτημα (για την ένωση της Βορείου Ηπείρου με την Ελλάδα) επίσημα στη Διάσκεψη Ειρήνης των Παρισίων.

Το θέμα της Βορείου Ηπείρου προωθείται στους Υπουργούς Εξωτερικών των τεσσάρων νικητριών Μεγάλων Δυνάμεων και καταγράφεται πλέον (3.8.1946) στην προς συζήτηση ημερησία διάταξη. Σύμφωνα με την εν Νέα Υόρκη Σύσκεψη του Συμβουλίου των τεσσάρων Υπουργών (4.11-12.12.1946) η απόφαση για το Βορειοηπειρωτικό παραμένει εκκρεμής για να συζητηθεί μετά τη λύση του Αυστριακού και του Γερμανικού. Από εκείνη τη στιγμή το Βορειοηπειρωτικό είναι ένα εκ των εθνικών μας θεμάτων που με την ανωτέρω απόφαση, οι ελληνικές κυβερνήσεις πρέπει πλέον να το θέσουν εφ' όσον έχουν ήδη λυθεί οι εκκρεμότητες Αυστρίας (1955) και Γερμανίας (1990).

Το δεύτερο γεγονός που αποτέλεσε και αφορμή για την έκδοση του ημερολογίου είναι η αφαίρεση της ελληνικής ιθαγένειας των κατοίκων της Χειμάρρας (1946).

Την περίοδο 1945-1946 οι εξελίξεις στην γειτονική χώρα είναι ραγδαίες. Στις 11.1.1946 έχουμε την ανακήρυξη της Αλβανίας σε Λαϊκή Δημοκρατία και στις 14.3.1946 την έγκριση του νέου Συντάγματος. Άλλαγές που επιβεβαιώνουν με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο την απόλυτη κυριαρχία. Στις 2 Δεκεμβρίου 1945 πραγματοποιήθηκαν εκλογές που θα αναδείκνυαν αντιπροσώπους για την σύντακτη συνέλευση. Στις εκλογές αυτές κύριαρχησε το Κομμουνιστικό Κόμμα καθώς η πλειοψηφία του αλβανικού λαού με ποσοστό 95% είχε εκφραστεί υπέρ των υποψηφίων του.

Οι μόνοι που αντέδρασαν στις εκλογές ήταν οι ηρωικοί κάτοικοι της Χειμάρρας. Η ηρωική ιστορία των χειμαρριώντων συνεχίστηκε με την απόφαση της αποχής από την εκλογική διαδικασία. Αποχή που έφτασε στο εκπληκτικό για τα δεδομένα της εποχής ποσοστό 90%. Η σθεναρή στάση δεν πέρασε χωρίς αντίονα από την αλβανική κυβέρνηση: Διώξεις, συλλήψεις, δίκες-παρωδία ακόμα και εκτελέσεις των πρωτοστατούντων στην αποχή, ήταν οι ενέργειες των αλβανικών αρχών. Εκτός όμως από τα σκληρά κατασταλτικά μέτρα ελήφθησαν και μέτρα "ήπιας αντίδρασης" όπως το κλείσιμο του ελληνικού σχολείου στην Χειμάρρα και η αφαίρεση της ελληνικής ιθαγένειας από τους κατοίκους της περιοχής.

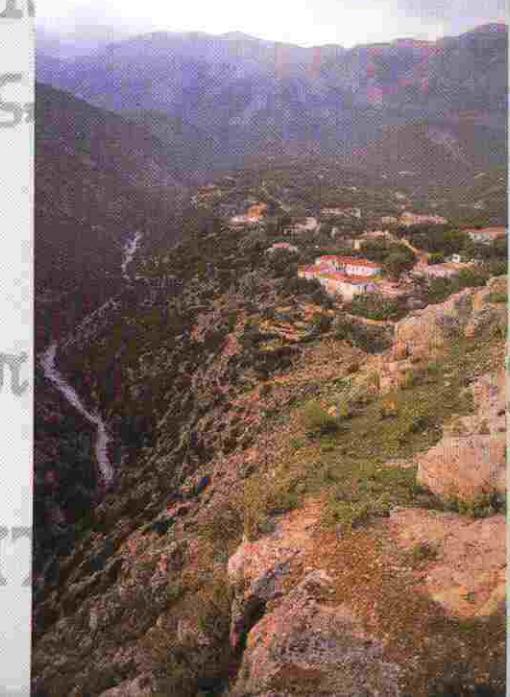
Σήμερα, 60 χρόνια μετά, η Ελληνική Εθνική Κοινότητα της Αλβανίας βρίσκεται σ' ένα κρίσιμο σταυροδρόμι. Στο βωμό των δήθεν καλών ελληνοαλβανικών σχέσεων δεν μπορούμε να μένουμε αδρανείς. Στις παραβιάσεις της διεθνούς νομιμότητας με την ανοχή της επισήμου αλβανικής πλευράς δεν δυνατόν να είμαστε απαθείς. Η Χειμάρρα και οι κάτοικοι της στην μακραίωνη ιστορία τους μας δείχνουν τον δρόμο του Αγώνα που πρέπει να υιοθετήσουμε.

Ας αναλάβουμε όλοι τις ευθύνες μας και ας αγωνιστούμε ενωμένοι - Κυβέρνηση, πολιτικά κόμματα, σωματεία, αλλά και οι ίδιοι οι Βορειοηπειρώτες - για την προάσπιση των ιστορικών της δικαίων.

Η έκδοση αυτή αποσκοπεί στη διατήρηση του Ελληνισμού στις πατρογονικές του εστίες, στη Βόρειο Ήπειρο. Στη διατήρηση τού εκεί ελληνισμού έχει στραφεί εξ ολοκλήρου ο αγώνας της Ενώσεως μας.

Σ' αυτήν την προσπάθεια κατεξοχήν πρωτοπόρος υπήρξε ο συναγωνιστής και ιδρυτικό μέλος της ΣΦΕΒΑ, Γρηγόρης Ντριγκόγιας στην μνήμη του οποίου αφιερώνεται το παρόν ημερολόγιο.

Το Κεντρικό Διοικητικό Συμβούλιο της Σ.Φ.Ε.Β.Α.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ

ΑΘΗΝΑ: Ζ. Πηγής 7, Τ.Θ. 4185 ΑΘΗΝΑ 102 10, Τηλ.: 210-3839546-3815961, Fax: 3845653

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Τσιμαστή 126, 546 21, Τηλ.: 2310-270812-279068, Fax: 284303.

ΠΑΤΡΑ: Μητροπ. Παρθενίου 18, 262 25, Τηλ.: 2610-226482, Fax: 226482

ΙΩΑΝΝΙΝΑ: Βαλαωρίτου 53, 454 44, Τηλ.: 26510-79349, Fax: 79349

Σχεδιασμός: ΠΡΟΤΑΣΗ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ.

Επιμέλεια: Θεόδωρος Φαλτσέτας

Καλλτεχνική Επιμέλεια: Εύη Γεωργαντζή

Το φωτογραφικό υλικό προσέρχεται από τα βιβλία: Στη Γη του Πύρρου της Λίας Έβερτ,

Μνημεία Ορθοδοξίας στην Αλβανία, των Εκπαιδευτήρων Δούκα, το Παγκόσμιο

Βιογραφικό Λεξικό της Εκδοτικής Αθηνών καθώς και από το Αρχείο της ΣΦΕΒΑ.

Χειμάρρα: Προπύργιο Ελληνισμού

Αγαπητοί Συμμαχηταί,

Μετά πολλής τής χαράς επληροφορήθην ότι το Ημερολόγιον του προσεχούς έτους 2006 θα είναι αφιερωμένον εις την ηρωικήν και αδούλωτον ΧΕΙΜΑΡΡΑΝ.

Είναι όντως λίαν επιτυχής ή απόφασίς σας. Διότι η Χειμάρρα υπήρξε και συνεχίζει να μένη σύμβολον αγώνος, που δεν συνεβιβάσθη ποτέ με τας κατά καιρούς αντιεόστητας. Πάντοτε εκράτησεν

υψηλά την σημαίαν του καθήκοντος και του χρέους. Αρκεί να θυμηθή κανείς, ότι η Χειμάρρα ελευθερώθηκε από τον τουρκικόν ζυγόν, κατά τα τέλη του 1912, πρώτη από ολόκληρον την ενιαίαν, τότε, Ήπειρον. Και όταν εξεκίνησεν ο Αυτονομιακός Αγώνας του 1914, πάλιν πρώτη η Χειμάρρα ύψωσε το αγωνιστικόν της Λάθαρον εναντί της καταφώρου αδικίας των τότε "Μεγάλων Δυνάμεων". Είναι δε χαρακτηριστικόν, και το ότι δεν απεδέχθη το "Πρωτόκολλον της Κερκύρας" (Μάϊος 1914), διότι επίστευεν ότι δεν εδικαιώνοντο οι προαιώνιοι πόθοι του Βορειοηπειρωτικού Ελληνισμού δια την ένωσιν με την Μητέρα Ελλάδα, όπως διεκύρυξεν ο Αρχηγός της Χειμάρρας, αείμνηστος Σπ. Σπυρομήλιος στις 21 Ιουλίου 1914.

Αλλά και κατά την τελευταίαν δεκαπενταετίαν, πάλιν η Χειμάρρα ευρέθη εις το επίκεντρον των αγωνιστικών κινητοποιήσεων δια την λειτουργίαν Ελληνικών Σχολείων και δια την εκλογήν Έλληνος Δημάρχου, προκαλέσασα, έτσι, δια μίαν ακόμη φοράν, το ανθελληνικόν μένος των Αλβανών. Τελικώς, όμως, ενίκησε, χάρις εις την ανυποχώρητον εμμονήν της εις τον δίκαιον και ιερόν της αγώνα. Ας ελπίσωμεν ότι, τελικώς, θα της αποδοθή και η Ελληνική Ιθαγένεια, την οποίαν βιαίως της είχε αφαιρέσει ο Εμβέρ Χότζα το 1946, αφού η Χειμάρρα - μόνη εξ όλων των περιοχών της Βορείου Ήπειρου - ηρνήθη να αναγνωρίσῃ το εγκαθιδρυθέν κομμουνιστικόν καθεστώς κατά το, κατ' ευφημισμόν, «Δημοψήφισμα», που εμεθόδευεν ο Αλβανός δικτάτωρ.

Αγαπητοί νέοι της Σ.Φ.Ε.Β.Α.,

Συγχαίρων υμάς, άπαξ έτι, δια την αφιέρωσιν του Ημερολογίου σας του 2006 εις την ηρωϊκήν Χειμάρραν, εύχομαι να σας χαρίζει ο Κύριος αγωνιστικόν και αδούλωτον φρόνημα εις την θεοφιλή πορείαν και προσπάθειάν σας δια τον Χριστόν, την Ελλάδα και την Βόρειον Ήπειρον. Εις όλους δε τους Συνέλληνας, ευλογημένον και ειρηνικόν το Νέον Έτος της χρηστότητος του Κυρίου.

Διάπυρος προς Κύριον ευχέτης

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

ΕΦΕΒΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ
ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ
ΑΓΩΝΑ

Διάπυρος προς Κύριον ευχέτης

Αριστονότατός σε, Θαυματουργός Κύριος Καλός Άγιος

Χειμάρρα: Προπύργιο Ελληνισμού

ΧΕΙΜΑΡΡΑ: ΤΟ ΑΠΟΡΘΗΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΒΟΡΕΙΟ ΗΠΕΙΡΟ

Μέσα στην πλούσια και λαμπρή ιστορία του Βορειοηπειρωτικού Ελληνισμού, η Χειμάρρα κατέχει δίκαια μια ξεχωριστή θέση. Τη θέση αυτή που έχει κατακτήσει με μακρότατους αγώνες και αδιάκοπες θυσίες, οι Χειμαρριώτες την επιβεβαιώνουν τα τελευταία χρόνια με τις ειρηνικές αλλά συνάμα και ανυποχώρητες μάχες που διεξάγουν σε κάθε ευκαιρία, προκειμένου να αναγνωριστούν επίσημα από τις αλβανικές αρχές, τα αναπαλλοτρίωτα δικαιώματα του λαού της περιοχής, ως αναπόσπαστο τμήματος της ελληνικής εθνικής κοινότητας της Βορείου Ηπείρου.

Η Χειμάρρα και η επαρχία της βρίσκονται στους πρόποδες και στις πλαγιές των Ακροκεραύνιων ορέων, στα βορειοδυτικά άκρα του ιστορικού χώρου του Ελληνισμού. Στην περιοχή αυτή ζούσαν στην αρχαιότητα οι Χάονες, η πειρωτικό φύλο που αναφέρεται από τον Θουκυδίδη, οικιστές μεταξύ άλλων και της πόλεως Χίμαιρα. Η μυθολογία θέλει τον ίδιο τον Φοίβο Απόλλωνα ως ιδρυτή της πόλεως, τμήμα του αρχαίου τείχους της οποίας σώζεται ενσωματωμένο στο μεταγενέστερο ρωμαϊκό και βυζαντινό κάστρο. Η αρχαία Χίμαιρα ακολουθεί τη μοίρα του ηπειρωτικού Ελληνισμού, δοκιμάζεται κατά τη ρωμαιοκρατία, ανοικοδομείται τα χρόνια της ελληνορθόδοξης μεσαιωνικής αυτοκρατορίας και αποτελεί σημαντικό φρούριο του αμυντικού της συστήματος, δεχόμενη την επιβούλη των σταυροφόρων εισβολέων από τη Δύση.

Η αρχαία πόλη, που αναφέρεται ως Χειμάρρα πλέον από την υστεροβιζαντινή περίοδο, με επίμονους και αιματηρούς αγώνες θα αντιμετωπίσει την οθωμανική πλημμυρίδα και θα παραμείνει ανυπόταχτη, εξασφαλίζοντας μάλιστα το 1518 σειρά διοικητικών και φορολογικών προνομίων. Η Χειμάρρα θα καταστεί κατά την τουρκοκρατία η ακρόπολη του βόρειου Ελληνισμού, μια "Μάνη του βορρά" που δεν γνώρισε την τουρκική σκλαβιά. Αντιστέκεται στις συνεχείς προσπάθειες των Τούρκων να καταργήσουν τα προνόμια της αλλά συγχρόνως δεν εφησυχάζει σ' αυτά. Πρωταγωνιστεί σε όλα τα επαναστατικά κινήματα του υπόδουλου έθνους και κατακτά το περήφανο όνομα που συνοδεύει ως σήμερα το λαό της. Παράλληλα, σε μια μάχη συμβολική του διαιώνιου διμέτωπου αγώνα του Ελληνισμού απέναντι στις επιβουλές Δύσης και Ανατολής, αντιστέκεται στους παπικούς μισσιονάριους που τον 17ο αιώνα με πάθος προσπαθούν να αποσάσουν την Ήπειρο και γενικότερα την Ανατολή από την Ορθοδοξία.

Οι συνέπειες αυτών των πιέσεων και τα προβλήματα που δημιούργησε η τουρκοκρατία στην παιδεία και τον πολιτισμό της περιοχής, θα αντιμετωπίσουν με την περίφημη ιεραποστολική δράση του πατρο-Κοσμά που στην περιοχή της Χειμάρρας και ευρύτερα στη Β. Ήπειρο ανέπτυξε το κύριο μέρος της εθνοδιαφωτιστικής του δραστηριότητας, εξαιτίας της οποίας οδηγήθηκε στον μαρτυρικό θάνατο, πάλι στα βορειοηπειρωτικά χώματα. Στα χρόνια του Αλή πασά η Χειμάρρα δίνει νέους αγώνες για την ελευθερία της ενώ περιηγητές (Ληκ, Πουκεβίλ, κ.ά.) θαυμάζουν και καταγράφουν την ελληνική ζωή στα Ακροκεραύνια. Πολλοί είναι οι Χειμαρριώτες που δεν αντέχουν τη σκλαβιά και ξενιτεύονται. Άρκετοί διαπρέπουν ως μισθοφόροι και αξιωματικοί στον στρατό του βασιλείου της Νεαπόλεως και αποκτούν πείρα που θα σταθεί πολύτιμη στα χρόνια του μεγάλου εθνικού ξεσηκωμού που πλησιάζει.

Ένας από αυτούς, ο Σπύρος Μίλιος, θα δώσει επικεφαλής εκαποντάδων Χειμαρριώτων «το παρών» στην Επανάσταση του 1821, θα καταγράψει σε ένα σπουδαίο Χρονικό την πολιορκία του Μεσολογγίου και στη συνέχεια θα σταδιοδομήσει στο ελεύθερο ελληνικό κράτος, καταλαμβάνοντας ανώτατα πολιτικά αξιώματα και ενισχύοντας με κάθε τρόπο τα κινήματα που δεν έπαψαν να οργανώνονται καθ' όλη τη διάρκεια του 19ου αιώνα με στόχο την ελευθερία της Ηπείρου και των άλλων αλύτρωτων ελληνικών χωρών.

Στις 5 Νοεμβρίου 1912, στο πλαίσιο του Α' Βαλκανικού πολέμου, ο ταγματάρχης Σπ. Σπυρομήλιος (με δράση στον μακεδονικό και τον ηπειρωτικό αγώνα τα προηγούμενα χρόνια) με 200 εθελοντές ελευθερώνει τη Χειμάρρα. Δυστυχώς τα συμφέροντα των μεγάλων δυνάμεων και ιδίως οι μεθοδεύσεις της Αυστρίας και της Ιταλίας θα οδηγήσουν στη διχοτόμηση της Ηπείρου και στο πρωτόκολλο της Φλωρεντίας (Δεκέμβριος 1913) με το οποίο η Βόρειος Ήπειρος παραχωρήθηκε στο νεοσύστατο αλβανικό κράτος. Η απάντηση του Ηπειρωτικού Ελληνισμού υπήρξε το έπος του Αυτονομιακού Αγώνα στο οποίο πρωταγωνιστούν για άλλη μια φορά οι Χειμαρριώτες, με την ενεργό συμπαράσταση εθελοντών απ' όλη την Ελλάδα. Ο αγώνας κατέληξε στο Πρωτόκολλο της Κερκύρας (Μάιος 1914) με το οποίο οι τότε νομοί Κορυτσάς και Αργυροκάστρου (στον οποίο υπαγόταν και η Χειμάρρα) αποκτούσαν καθεστώς αυτονομίας. Η Χειμάρρα ανυποχωρήθηκε στο αίτημα της Ενώσεως απορρίπτει το Πρωτόκολλο και την αυτονομία και συνεχίζει τον αγώνα για να δικαιωθεί τον Οκτώβριο του 1914 όταν οι δυνάμεις της Αντάντ δίνουν στην Ελλάδα την εντολή ανακατάληψης της Βορ. Ήπειρου.

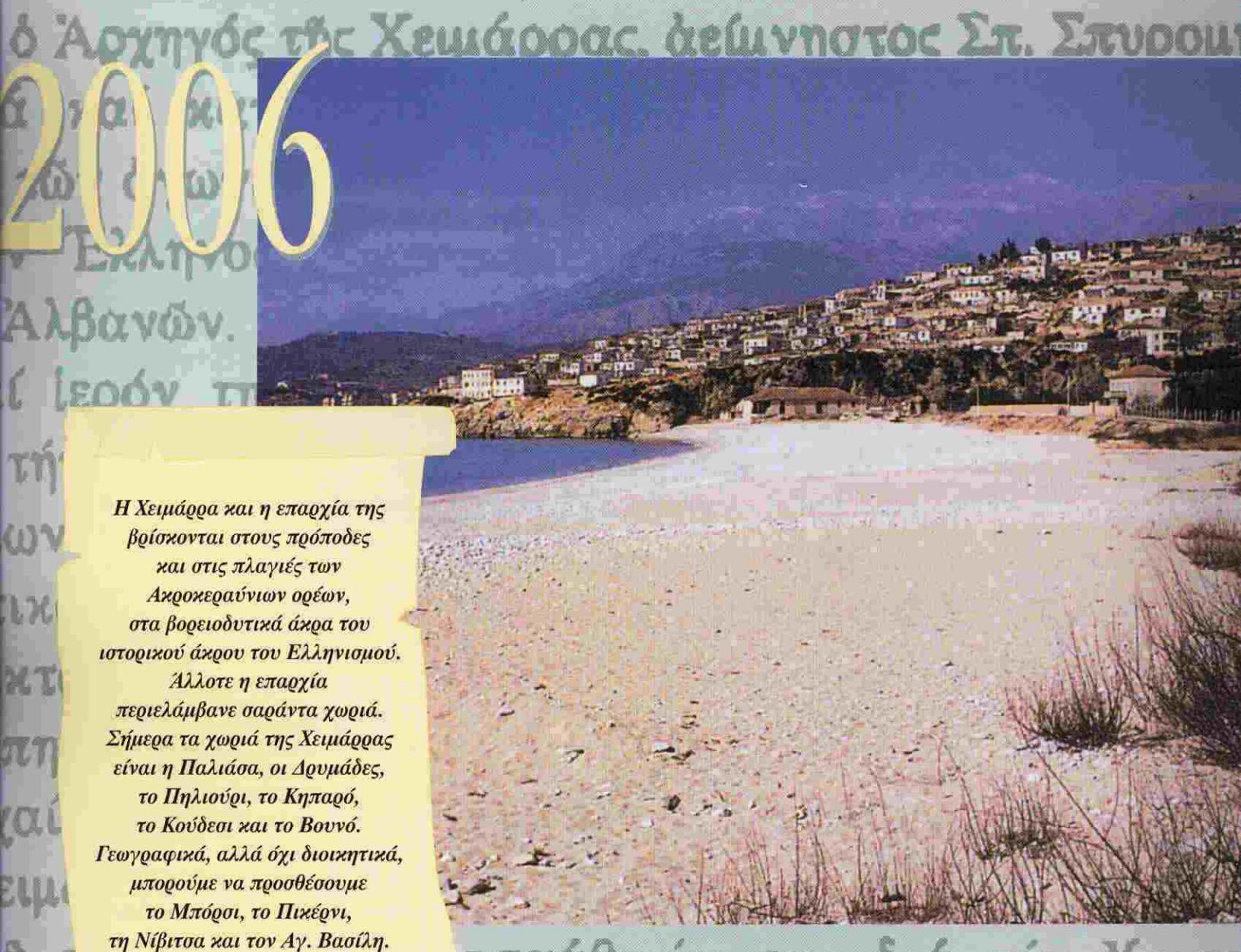
Δυστυχώς ούτε αυτή η απελευθέρωση ήταν οριστική. Το 1916 οι εξελίξεις του Α' Παγκοσμίου Πολέμου και ο εθνικός διχασμός της Ελλάδας δίνουν την ευκαιρία στους Ιταλούς να καταλάβουν τη Χειμάρρα και τη Βόρειο Ήπειρο. Μετά την αποχώρησή τους το 1918 η Χειμάρρα κηρύσσει την ανεξαρτησία της και αναμένει τις αποφάσεις του συνεδρίου της ειρήνης για την εθνική της δικαίωση. Οι εσωτερικές εξελίξεις στην Ελλάδα όμως θα καταδίκασουν για άλλη μια φορά τον αγώνα για να δικαιωθεί τον Οκτώβριο της 1935.

Ελληνισμό της περιοχής και το 1921 η Χειμάρρα εντάσσεται και πάλι στο αλβανικό κράτος, το οποίο ωστόσο (με τη συμφωνία του Αυλώνα) αναλαμβάνει υποχρέωση σεβασμού μιας σειράς προνομίων αυτοδιοίκησης της Χειμάρρας. Την υποχρέωση αυτή η Αλβανία ουδέποτε εκπλήρωσε και καθ' όλη τη διάρκεια του Μεσοπολέμου η Χειμάρρα αγωνίζεται διεκδικώντας τα αναγνωρισμένα εθνικά της δικαιώματα, με δυναμικές κινητοποιήσεις ή με διεθνείς πρωτοβουλίες, όπως η προσφυγή για το σχολικό ζήτημα στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης (1935).

Η τρίτη απελευθέρωση της Χειμάρρας (22 Δεκεμβρίου 1940) θα είναι και αυτή πρόσκαιρη. Θα ακολουθήσει η γερμανική κατοχή, το έπος της εθνικής αντίστασης και η μεγάλη διάψευση μετά την απελευθέρωση. Η ιστορική αποχή της 2ας Δεκεμβρίου 1945 από το ψευδοδημοψήφισμα του Εμβέρ Χότζα θα σημάνει την απαρχή ενός ακόμη δυσκολότερου αγώνα. Στα χρόνια της κομμουνιστικής δικτατορίας, οι Χειμαρριώτες που αυθαίρετα έχουν αποκλειστεί από την τυπικά αναγνωρισμένη μειονοτική περιοχή και έχουν στερηθεί των ελληνικών σχολείων τους (ας σημειωθεί ότι το 1912 η επαρχία Χειμάρρας είχε δεκατρία σχολεία, σχεδόν σε όλα τα χωριά της επαρχίας και περίπου 1.000 μαθητές), θα αποδείξουν για άλλη μια φορά την ακατάβλητη πίστη τους στην Ελλάδα. Τον αγώνα αυτό συνεχίζουν και σήμερα, σε συνθήκες τυπικής δημοκρατίας, αποφασισμένοι να μείνουν αυτό που ήσαν πάντα στην ιστορία τους: το κάστρο του Ελληνισμού στη Βόρειο Ήπειρο.

Χειμάρρα: Προπύρυνο Ελληνισμού

Η Χειμάρρα και η επαρχία της
βρίσκονται στους πρόποδες
και στις πλαγιές των
Ακροκεφαλίνιων ορέων,
στα βορειοδυτικά άκρα του
ιστορικού άκρου του Ελληνισμού.

Άλλοτε η επαρχία
περιελάμβανε σαράντα χωριά.
Σήμερα τα χωριά της Χειμάρρας
είναι η Παλιάσα, οι Δρυμάδες,
το Πηλιούρι, το Κηπαρό,
το Κούδεσι και το Βουνό.
Γεωγραφικά, αλλά όχι διοικητικά,
μπορούμε να προσθέσουμε
το Μπόρι, το Πικέρνη,
τη Νίβιτσα και τον Αγ. Βασίλη.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
						1 +Βασίλειον Μεγ.
2 Σάββατον Πάπα Ρώμης	3 Μαλαζίου προφ.	4 Σύναξις 70 αποστ.	5 Συγκλήτικης οσ.	6 +Αγία Θεοφάνεια	7 +Ιωάννου Προδρ.	8 +Μετά τα φέτα
9 Πολυεύκτου μαρτ.	10 +Γρηγορίου Νυσ.	11 +Θεοδοσίου Κοινοβιάζου	12 Τατιανής μαρτ.	13 Μαζίου οσ.	14 Εν Σινά Αββάδον	15 +ΙΙ' Λουκά
16 Τ. Αλύπετος Απ. Πέτρου	17 +Αντωνίου Μεγ.	18 +Αθανασίου Μεγ.	19 +Μάρκου Ευγενικού	20 +Ευθυμίου Μεγ.	21 Μαζίου ομολ.	22 +ΙΙ' Λουκά
23 Διονύσιου Ολύμπου	24 Ξένης οσίας	25 +Γρηγορίου Θεολ.	26 Ξενοφόντος οσ.	27 +Αντ. Ιοάννου Χρυσ.	28 Εφραίμ Σύρου	29 +ΙΙ' Λουκά

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ
ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΝΟΣ
ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ
ΑΓΩΝΑ

Χειμάρρα: Προπύργιο Ελληνισμού

δ' Αρχηγός της Χειμάρρας, δεύτερος Σπ. Σπυρού

2006

Κατά την αρχαιότητα στη Χειμάρρα κατοικούσαν οι Χάονες, η πειραιωτικό φύλο που αναφέρεται από το Θουκυδίδη. Η μυθολογία θέλει τον Φοίβο Απόλλωνα να είναι ιδρυτής της αρχαίας πόλης. Μέρος του αρχαίου τείχους διασώζεται, ενσωματωμένο με το μεταγενέστερο.

Τα πρώτα ίχνη ζωής ανάγονται στην πελασγική περίοδο. Στη συνέχεια οι Χάονες που συνδέονταν με τους Δωριείς και γι' αυτό πολεμησαν στο πλευρό των Σπαρτιατών κατά τον πελοποννησιακό πόλεμο, εξεστράτευσαν κατά των Ακαρνάνων από τους οποίους ήττήθηκαν.

Αργότερα η Χειμάρρα θα ακολουθήσει τη μοίρα του ελληνισμού και θα δοκιμασθεί από τη φωμαϊκρατία, ώστόσο θα διατηρήσει την ελληνικότητά της τόσο στη νομοθεσία όσο και στους πολιτικούς της άρχοντες.

«Οχυρόν των Χαδόνων», τμήμα του αρχαίου τείχους έχει ενσωματωθεί με το μεταγενέστερο

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
		1 Τρύπανος μαρτ.	2 Υπαπαντή Ιησού Χριστού	3 Συμεὼν Θεοδόχου	4 Ισιδόρου Πηλ.	5 + ΙΖ' Μαρθανίου
6 + Φετίον Μεγάλου	7 Παρθενίον Λαμ.	8 Ζαχαρίου προφ.	9 Νικηφόρου μαρτ.	10 + Χαραλάμπους τερούλ.	11 Θεοδώρας Βασ.	12 + Τελέοντος & Φαρισαίου
13 Αιανί & Ηρισκόλης	14 Αιξεντίον οο.	15 Ονησίμου αποστ.	16 Παπαϊλίου μαρτ.	17 Θεοδώρου Τήρωνος	18 Αγαπητού επ.	19 + Ασώτου
20 Βησσαρίονος οο.	21 Ζαχαρίου τερ.	22 Θαλασσίου οσίου	23 Πολυκάρπου Σμύρνης	24 + Α'-Β' Ενέρεις Τ. Προδρ.	25 + Ψυχοσάββατον	26 + Λάζαρου
27 Ποντιακού Αγιαστού οο.	28 Βασιλίσσης ουράνιας					

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ
ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΡΩΤΙΚΗ
ΑΓΩΝΑ

Χειμάρρα: Προπύργιο Ελληνισμού

2006

Κατά τη βυζαντινή εποχή η Χειμάρρα θα σταθεί σημαντικό φρουρό για το αμυντικό σύστημα της αυτοκρατορίας και θα δεχθεί την εισβολή των σταυροφόρων από τη Δύση.

Ο Πλίνιος αναφέρεται στην ανακαίνιση και ισχυροποίηση του φρουρίου της πόλεως από τον Ιουστινιανό. Η Χειμάρρα υπήρξε έδρα επισκοπής που αρχικά υπάγετο στη Μητρόπολη Ναυπάκτου και αργότερα (1319) στη Μητρόπολη Ιωαννίνων.

Σε όλη την βυζαντινή περίοδο η Χειμάρρα γνώρισε πολλές επιδρομές και καταστροφές.

Ο ιερός ναός των Αγίων Μαρτύρων στο Κάστρο Χειμάρρας ήταν η έδρα του Επισκόπου Χειμάρρας

ΜΑΡΤΙΟΣ

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
		1 Ενδοξίς ου.	2 Πονγίου συγχλ.	3 Εντροπίου μαρτ.	4 Γερασίμου Ιορδ. + Τυρινής	
6 + Καθαρά Δευτέρα	7 Λαυρεντίου ου.	8 Θεοφυλάκτου Νιζ.	9 + Τεσσαράκοντα μαρτ.	10 + Ά' Χαιρετισμοί	11 + Αγ. Θεοδόρου + Α' Νηστειών (Ορθοδοξίας)	12
13 Νικηφόρου Κπλέος	14 Βενεδίκτου ου.	15 Αγαπίου μαρτ.	16 Σαββίνου μαρτ.	17 + Β' Χαιρετισμοί	18 Κυριλλου Ιεροσυλ. +Β' Νηστειών (Γρηγ. Παλαμά)	19
20 Μύρενος νέαρ.	21 Ιακώβου ου.	22 Βασιλίειον Ιερού.	23 Νίκονος οσιού.	24 + Γ' Χαιρετισμοί	+ Ευαγγελισμού (Εθν. Εορτή) +Γ' Νηστειών (Στουγάρειος)	25 + Γ' Νηστειών (Στουγάρειος)
27	28	29	30	31		26

ΣΦΕΒΑ

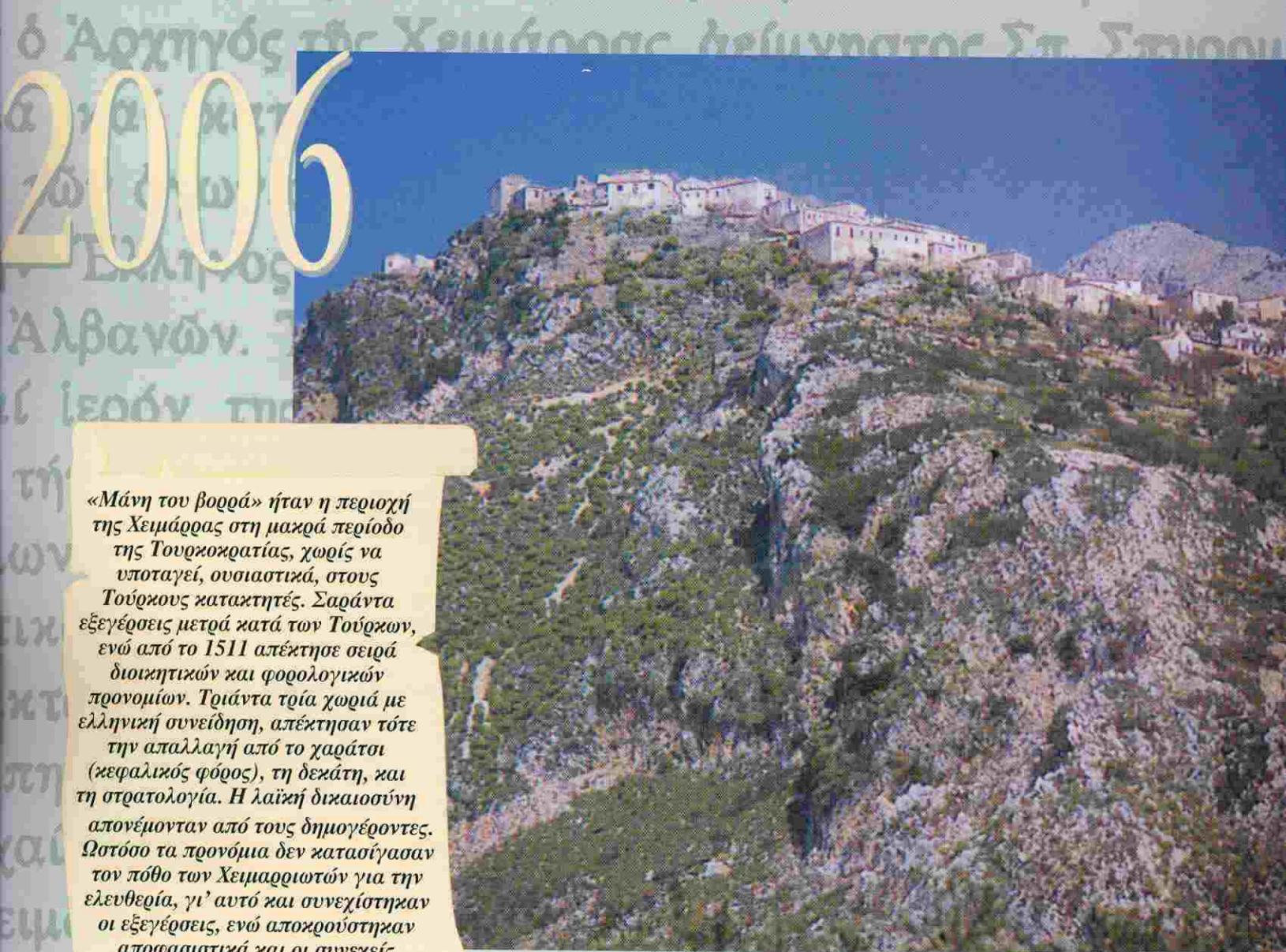
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΒΟΡΕΙΟΗ ΠΕΙΡΑΤΗΣ

ΑΓΩΝΑ

Χειμάρρα: Προπύργιο Ελληνισμού

«Μάνη του βορρά» ήταν η περιοχή της Χειμάρρας στη μακρά περίοδο της Τουρκοκρατίας, χωρίς να υποταγεί, ουσιαστικά, στους Τούρκους κατακτητές. Σαφάντα εξεγέρσεις μετρά κατά των Τούρκων, ενώ από το 1511 απέκτησε σειρά διοικητικών και φορολογικών προνομίων. Τοιάντα τοία χωριά με ελληνική συνείδηση, απέκτησαν τότε την απαλλαγή από το χαράτοι (κεφαλικός φόρος), τη δεκάτη, και τη σφραγίδα. Η λαϊκή δικαιοσύνη απονέμονταν από τους δημογέροντες. Ωστόσο τα προνόμια δεν κατασύγασαν τον πόθο των Χειμαρριών για την ελευθερία, γι' αυτό και συνεχίστηκαν οι εξεγέρσεις, ενώ αποχρούστηκαν αποφασιστικά και οι συνεχείς προσπάθειες της πατικής εκκλησίας για προστατητισμό.

Κηφαρό, χωριό της Χειμάρρας, χτισμένο στο χελος του γκρεμού
Συνέλληνας, εύλογημένον και

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
					1 Μαρίας Αιγυπτίας	2 + Δ. Νηστειών (Ιεάννη Κλημ.)
3 Νικήτρα οα.	4 Γεωργίου εν Μαλεώ	5 Κλαυθίου μαρτ.	6 + Μέγας Κανόν	7 + Ακάθιτος Ύμνος	8 Ηροδίωνος αποστ.	9 + Ε. Νηστειών (Μαρίας Αιγυπτ.)
10 Γεργορίου Ε' Κτηλεος	11 Αντίκα επ.	12 Βασιλείου ομόλ.	13 Μαρτίνου Ρόμης	14 Αριστάρχου αποστ.	15 + Έγερσις των Λαζάρου	16 + Των Βαΐων
17 + Μ. Δευτέρα	18 + Μ. Τρίτη	19 + Μ. Τετάρτη	20 + Μ. Πέμπτη	21 + Μ. Παρασκευή	22 + Μ. Σάββατο	23 + Άγιον Πάσχα (Ανάσταση του Χριστού)
24	25	26	27	28	29	30

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ

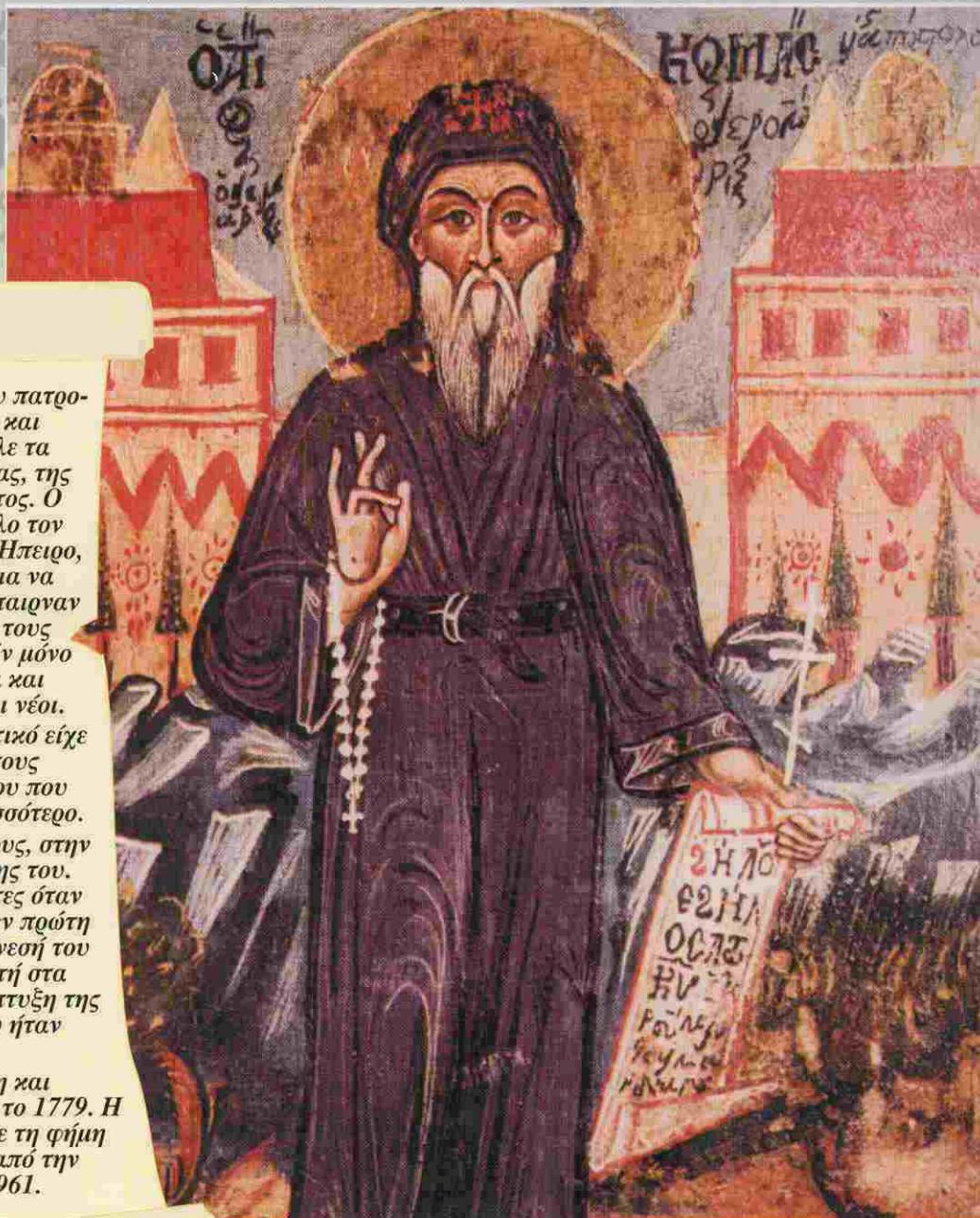
ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ

ΑΓΩΝΑ

Χειμάρρα: Προπύργιο Ελληνισμού

2006

Η περίφημη ιεροποστολική δράση του πατροκοσμά με επίκεντρο τη Χειμάρρα και γενικότερα τη Β. Ήπειρο, συνέβαλε τα μέριστα στη διατήρηση της θρησκείας, της παιδείας και του εθνικού φρονήματος. Ο Κοσμάς ο Αιτωλός που έδρασε σε όλο τον ελληνικό χώρο, αλλά κυρίως στη Β. Ήπειρο, χρησιμοποίησε όλο το κύρος του για να επιποδίσει τους εξισλαμισμούς που έπαιρναν ανησυχητικές διαστάσεις. Έπεισε τους βλαχόφωνους πληθυσμούς να μιλούν μόνο ελληνικά, ίδρυσε δεκάδες σχολεία και ζητούσε επίμονα να μορφώνονται οι νέοι.

Το κήρυγμά του, εθνικό και θρησκευτικό είχε τεράστια απήχηση προλαόντων στους ορεινούς πληθυσμούς της Β. Ήπειρου που ήσαν και αυτοί που κινδυνευαν περισσότερο.

Στη Χειμάρρα δίδαξε σε δύο περιόδους, στην αρχή αλλά και στο τέλος της δράσης του. Επεπλήξε μάλιστα τους Χειμαρριώτες όταν είδε ότι δεν ίδρυσαν σχολείο μετά την πορώτη του επίσκεψη. Με την έντονη παραίνεση του ιδρύθηκε σχολή που έγινε ονομαστή στα επόμενα εκατό χρόνια. Γενικά η ανάπτυξη της παιδείας μετά την παρέμβαση του ήταν εκπληκτική.

Ο πατρό-Κοσμάς συνελλήφθη και απαγχονίστηκε από τους Τούρκους το 1779. Η αίγλη των μαρτυριών του εδδαίωσε τη φήμη του. Αναγνωρίστηκε επισήμως από την εκκλησία μας ως Άγιος το 1961.

Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός

ΜΑΙΟΣ

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
1 Ιερεμίου προφ.	2 +Αναν. Λευψ. Μ. Αθανασίου	3 Τιμοθέου & Μαύρας οσ.	4 Πελαγίας οσιού.	5 Ειρηνής μεγαλ.	6 Ιοβ Πολυαύθλου	7 +Τον Μεροφόρου
8 +Ιωάννου Θεολόγου	9 +Χρυστοφόρου μαρτ.	10 Σίμωνος αποστ.	11 +Κυριλλού & Μεθοδίου	12 Επιφανίου Κύπρου	13 Γλυκερίας μαρτ.	14 +Τον Παραλίτου
15 Παχομίου οσ.	16 Θεοδόρου ηγιασ.	17 +Μεσοπεντηκοστής Αθανασ. Χριστιαν.	18 Πέτρου μαρτ.	19 Πατρικίου Προύσης	20 Ανδρίας Φιλιπ.	21 +Της Σαμαρείτιδος
22 Βασιλίκου μαρτ.	23 Μητρ. ηγ.	24 Συμεών οσ.	25 +Γ' Εύρετς Τ. Προδό	26 Κάρπου, Αλφανού αποστ.	27 +Ιωάννου Ρόσου	28 +Τον Τυρφλού
29	30	31				

ΣΦΕΒΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ
ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ
ΑΓΩΝΑ

Χειμάρρα: Προπύργιο Ελληνισμού

2006

Αμεσος υπήρξε ο ξεσηκωμός στη Χειμάρρα κατά την επανάσταση του 1821. Είχε προηγηθεί η μόνη στη φιλική εταιρεία των χειμαρριώτων Μιχαήλ Λαζ. Στέλιου και Πάνου Μπιτσίλη, αλλά και η εντυπωσιακή συμμετοχή στην επανάσταση στη Μολδοβλαχία όπου ο Αθανάσιος Πίτης (Σπύρου), έπεσε ηρωικά στο ολοκαύτωμα της μονής Ορτενίου στο Βουκουρέστι μαζί με τους είκοσι έξι άντρες του στις 8 Αυγούστου 1821.

Μετά την κήρυξη της επανάστασης οι Χειμαρριώτες κατέλαβαν τον Πάνορμο και πολιόρκησαν το κάστρο του Αυλώνα. Καθώς είδαν, στη συνέχεια, ότι δεν υπήρχε δυνατότητα βοήθειας σε πολεμοφόδια και άλλα υλικά, αποφάσισαν ότι έπρεπε να πολεμήσουν στα νότια, εκεί που έβλεπαν ότι πρόκειται να κριθεί ο αγώνας.

Με γενικό αρχηγό τον Σπύρο Μήλιο, διακόσιοι Χειμαρριώτες κατέβηκαν στη Ρούμελη. Έδωσαν το παρόν στο Βάλτο, το Φάληρο, το Δίστομο, την Αράχωβα, καθώς και στην πολιορκία και την έξοδο του Μεσολογγίου.

Ο Σπύρος Μήλιος (1800-1880) μετά το τέλος του αγώνα, έφθασε στο βαθμό των αντιστρατήγων και διετέλεσε πολλές φορές Υπουργός Στρατιωτικόν.

Σπύρος Μήλιος

ΙΟΥΝΙΟΣ

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
			1 + Η Ανάληψη των Κερίου	2 Νοεμπόρου Κπόλεως	3 Λουκάλλιανού μαρτ.	4 + Αγ. Πατέρων (Α' Ου. Σ.)
5 Δευτέραν Τέρον	6 Ιλαρίωνος οσ.	7 Παναγή Μπαο.	8 Καλλιόπης μαρτ.	9 Κυριλλον Αλεξ.	10 Ψυχοσάββετον	11 + Της Πεντηκοστής
12 + Αγίου Πνεύματος	13 + Ακυλίνης μαρτ.	14 Ελισσαίον πρ.	15 Αμός προφ.	16 Αγιουστίνου Ιππ.	17 Ισαύρον διακ.	18 + Αγίου Πάντον
19 + Πατσίου Μεγάλου	20 Μεθοδίου Πατάρων	21 Ιουλιανού μαρτ.	22 Ενσεβίου Σαμοσ.	23 Αγριαπίνης μαρτ.	24 + Γενεθλ. Προδρόμου	25 + Β' Ματθαίου
26	27	28	29	30		

ΣΦΕΒΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ
ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΝΙΑΤΙΚΗ
ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΓΩΝΑ

Χειμάρρα: Προπύργιο Ελληνισμού

δ' Ἀρχῆς τὰς Χ
αράκαντα πή^{τη}
τὸν οὐρανόν την
Αλαβάνα... Τοι...

2006
Εκληπτός Δημο^τ
Αλαβάνας

Τρεις φορές απελευθερώθηκε η Χειμάρρα
στη διάρκεια του 20^{ου} αιώνα.

Στις 8 Νοεμβρίου 1912, κατά τον Α'
Βαλκανικό Πόλεμο ο ταγματάρχης Σπύρος
Σπυρομήλιος (απόγονος του Σπύρου
Μήλιου) με 200 εθελοντές απελευθέρωσε
την Χειμάρρα.

Ο Σπυρομήλιος είχε ιδρύσει την οργάνωση
«Ηπειρος Ελεύθερη» και με τους εθελοντές
που είχε οργανώσει (Χειμαρριώτες και
Κοριτικούς) αποβιβάστηκε στα παράλια και
έγινε κύριος της περιοχής της Χειμάρρας.

Στις 14 Σεπτεμβρίου 1913 τοποθετήθηκε
«Αρχηγός Κατοχής Χειμάρρας» και κήρυξε
την αυτονομία της (10 Φεβρουαρίου 1914)
και την ένωσή της με την Ελλάδα (23
Ιουλίου 1914). Με το πρωτόκόλλο της
Φλωρεντίας άμως η περιοχή παραδόθηκε
στους Αλβανούς.

Ο ταγματάρχης Σπύρος Σπυρομήλιος

ΙΟΥΛΙΟΣ

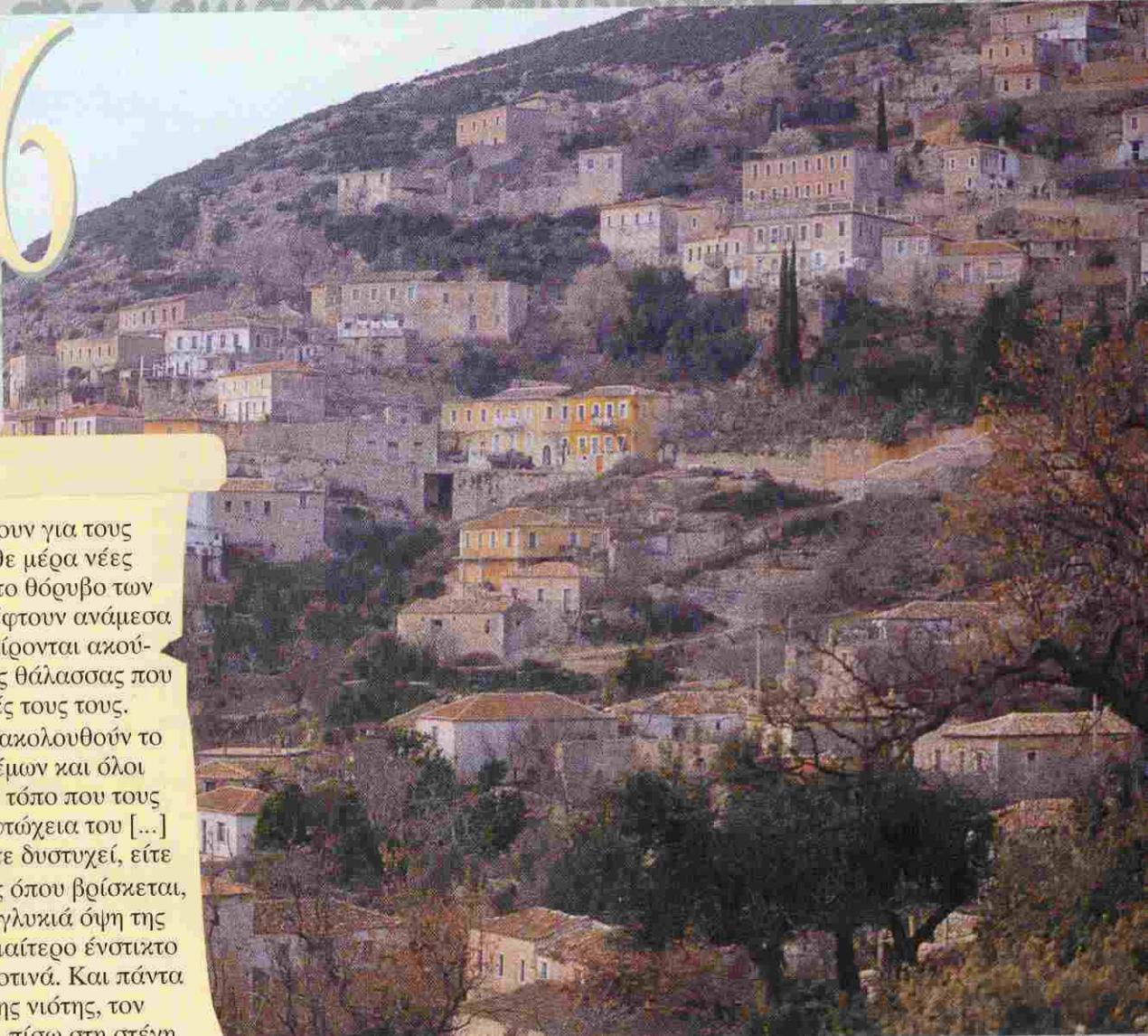
Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
					1 + Κοιμά & Δαμανού	2 + Γ' Μαρθιανού
3 Υακίνθινο μαρτ.	4 Ανδρέον Κορήτης	5 + Αθανασίου εν Αθώ	6 Σισάνη μεγ.	7 + Κυριακής μεγαλ.	8 + Προκοπίου μαρ.	9 + Δ' Μαρθιανού
10 45 μαρτ. Νοεμ.	11 Ευφρήμιας μεγαλ.	12 Βερονίκης ου.	13 Σύναξις αρχ. Γαβριηλί	14 + Νεοδήμου αγιορ.	15 Κηφέου & Ιουλίτης μαρτ.	16 + Άγιον Πετρέον (Δ' Οικ. Συν.)
17 + Μαρίνης μεγαλομ.	18 Αιμιλιανού ου..	19 Μαρξίνης ου.	20 + Ηλίου Θεοφίτου	21 Συμεών ου.	22 Μαρίας Μαγδ.	23 + Σ' Μαρθιανού
24 + Χριστίνης μεγαλομ.	25 + Κομητηρίου Αγ. Αννης	26 + Παπατζενής ου.	27 + Παντελεήμονος μεγ.	28 Προράρου διαζ.	29 Καλλινίκου μαρτ.	30 + Ζ' Μαρθιανού

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ
ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ
ΑΓΩΝΑ

Χειμάρρα: Προπύργιο Ελληνισμού

2006

«Τα μέρη αυτά έχουν για τους Χειμαρρώτες κάθε μέρα νέες γοητείες. Αγαπούν το θόρυβο των καταρρακτών, που πέφτουν ανάμεσα στα βουνά τους. Χαίρονται ακούγοντας το βογκήτο της θάλασσας που ξεσπάει στις ακτές τους τους.

Με αγαλλίαση παρακολουθούν το σφύριγμα των ανέμων και όλοι αγαπούν τον άγριο τόπο που τους έλαχε παρ' όλη τη φτώχεια του [...] Είτε ξενιτεύεται, είτε δυστυχεί, είτε ευτυχεί, και γενικώς όπου βρίσκεται, δεν χάνει ποτέ τη γλυκιά όψη της χώρας του. Ένα ιδιαίτερο ένστικτο τού τη θυμίζει παντοτινά. Και πάντα οι αναμνήσεις της νιότης, τον βιάζουν να γυρίσει πίσω στη στέγη των πατέρων του».

Πουκεβίλ, Ταξίδια στην Ελλάδα, 1820

Βούνος, χωρίο της Χειμάρρας· τα ψηλά σπίτια στον απότομο λόφο είναι πραγματικές πολεμίστρες

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
	1 +Τον επτά Μακκαβαίων	2 Αναχ. Στεφάνου	3 Ιοακίνιον μαρτ.	4 Τιν επτά Παιδιών	5 Ευγενίου Απ.	6 + Μεταμορφόστεος
7 Νικάνορος οσ.	8 Αιμιλιανός επ.	9 + Ματθία αποστ..	10 Λαυρεντίου μαρτ.	11 Νήφωνος πατρ.	12 Φωτίου μαρ.	13 + Θ' Ματθαίου
14 Μιχαίον προφ.	15 + Κοίμησης Θεοτ.	16 + Γερασίμου Κεφ.	17 Μύρωνος μαρτ.	18 Αρσενίου εν Ηάρῳ	19 Ανδρέου Στρ.	20 + Γ' Ματθαίου
21 Θαδδαίου αποσ.	22 Αγαθονίου οσ.	23 + Προσωτρίστις	24 + Κοσμά Αιτωλούν	25 Βαθολομαίου αποσ.	26 Αδριανού μαρτ.	27 + ΙΑ' Ματθαίου
28	29	30	31			

ΣΦΕΒΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚ

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΝΩ

ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΟ

ΑΓΩΝΑ

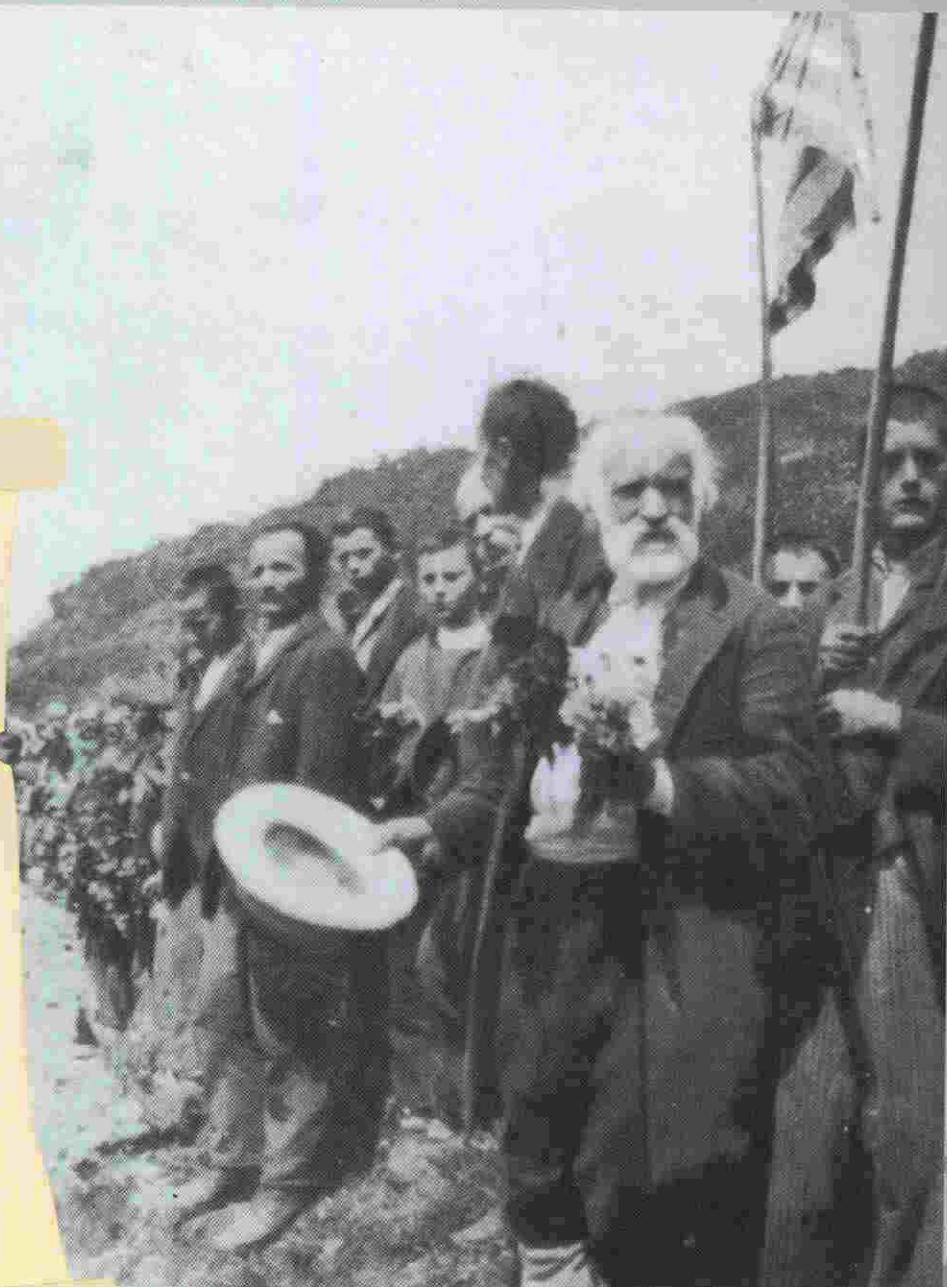
Χειμάρρα: Προπύργιο Ελληνισμού

Άρχηγος της Χειμάρρας τήν
Εκλητού Δημάρχου
Αλβανίας Τούλοντας

Ο Αυτονομιακός Αγώνας, στον οποίο πωταγωνίστησαν οι Χειμαρριώτες ήταν η απάντηση του ηπειρωτικού ελληνισμού στην παράδοση της Β. Ηπείρου στην Αλβανία. Ο αγώνας κατέληξε στο Πρωτόκολλο της Κερκύρας (Μάιος 1914) με το οποίο οι τότε νομοί Κορυτσάς και Αργυροκάστρου (συμπεριλαμβανομένης της Χειμάρρας) αποκτούσαν καθεστώς αυτονομίας. Η Χειμάρρα ανυποχώρητη στο αίτημα της Ένωσης απέδραψε το Πρωτόκολλο και συνέχισε τον αγώνα. Η (προσωρινή, πάλι) δικαίωση ήρθε τον Οκτώβριο του 1914 όταν οι δυνάμεις της Αντάντ έδωσαν στην Ελλάδα εντολή ανακατάληψης της Β. Ηπείρου.

To 1921, μετά από νέες περιπέτειες, η Χειμάρρα εντάχθηκε ξανά στο αλβανικό κράτος, που ανέλαβε την υποχρέωση να σεβαστεί σειρά προνομίων.

Αυτό δεν συνέβη ποτέ!

Υποδοχή του Γάλλου δημοσιογράφου René Puaux στο Πικέρμι. Οι κάτοικοι διαδηλώνουν για την αυτονομία και την ένωση.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
				1 + Αρχή της Ινδίκτου	2 Ιωάννου Νηστ.	3 + ΙΒ' Μαρθαίου
4 Βαβύλια ιεροφ.	5 Ζαχαρίου προφ.	6 Αρχαγγ. Μιχαήλ.	7 Σώζοντος μαρτ.	8 + Γενεθλ. Θεοτ.	9 Ιεακείμ & Άννης	10 + Ηρό της Υψόσεως
11 Θεοδόρας οα.	12 Αυτονόμου μαρτ.	13 + Προεόρτια Υψ.	14 + Ύψωσις Τ. Σταυρού	15 Νοικήτα μαρτ.	16 + Ευφημίας μεγαλ.	17 + Μετά την Υψώσιν
18 Ευμενίου Γορτύνης	19 Τροφίμου μαρτ.	20 + Ευσταθίου μεγαλ.	21 Ιωνά προφ.	22 Φεοκά ιεροφ.	23 Σύλληψη Ιωάννου	24 + Α' Λουζά
25	26	27	28	29	30	

ΣΦΕΒΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ
ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΒΟΡΕΙΟΗ ΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ
ΑΓΩΝΑ

Χειμάρρα: Προπύργιο Ελληνισμού

Προελαύνοντας στην Αλβανία, κατά τον ελληνοϊταλικό πόλεμο, ο ελληνικός στρατός απέλευθερωσε για τοτή φορά τη Χειμάρρα. «Στις 22 Δεκεμβρίου του Σαράντα, παραμονές των Χριστουγέννων ο νικηφόρος ελληνικός στρατός έπαινε ελευθερωτής στην Χειμάρρα. Η παλαιά ακρόπολη του βορειοπειρωτικού ελληνισμού, πνιγμένη στα γαλανόλευκα χρώματα και στα δάκρυα, υποδέχονταν τους ελευθερωτές στρώνοντας τα πολύτιμα προικιά των παρθένων της στους μουσκεμένους δούμοντς. Για μια ακόμη φορά η λευθεριά χαμογέλασε στην ηωϊκή Χειμάρρα.» (Ν. Μέρτζος. «Πυροδός Βορείου Ήπειρου», Δεκ. 1980).

Την Κυριακή το πωρί έγινε η πρώτη δοξολογία στην παλιά μονή του Αγίου Κοσμά όπου λαός και στρατός έψαλαν το «Χριστός Ανέστη», δύο μέρες πριν τα Χριστούγεννα...

Απυχώς μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου οι ελπίδες για ενσωμάτωση της Βορείου Ήπειρου δεν έγιναν πραγματικότητα. Οι Έλληνες βορειοπειρώτες ήταν μελλούμενο για ζήσουν την κόλαση του ολοκληρωτισμού στην πιο απόλυτή της μορφή.

Η μάχη της Χειμάρρας κατά τον ελληνοϊταλικό πόλεμο, λαϊκή εικόνα

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
						1 + Β' Λουνά
2 Κυπριανού μαρτ.	3 + Διονυσίου αρεοπ.	4 + Ιερόθεου Αθ.	5 Χαροπίνης μαρτ.	6 + Θωμά αποστ.	7 Σεργίου & Βάζου	8 + Γ' Λουνά
9 Ιακώβου Αλαράνου	10 Ευλάπτιου μαρτ.	11 Φιλίππου Απ.	12 + Συμεών Ν. Θεολ.	13 Αγαθονίτης μαρ.	14 Γερβασίου μαρ.	15 + Δ' Λουνά
16 Λογγίνου επατ.	17 Ωσπέ προφ.	18 + Λουκιά Εναγγ.	19 Ιωνή προφήτου	20 + Γερασίμου Κεφαλ.	21 + Χαυτοδούλου οσ.	22 + Σετ Λουνά
23 Ιαζέβιου Αδελφόθεου	24 Αρέθα μεγαλ.	25 Ταθιβάς μαρτ.	26 + Αημητρίου μεγ.	27 + Νέστορος μεγαλόμ.	28 + Λγ. Σκέπης (Επέτειος ΟΧΙ)	29 + Ζ' Λουνά
28	29	30	31			

ΕΦΕΒΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ
ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΒΟΡΕΙΟΠΕΙΡΩΤΙΚΟ
ΑΓΩΝΑ

Χειμάρρα: Προπύργιο Ελληνισμού

2006
ΕΚΛΗΝΟΣ
Αλβανία.

Η επαρχία Χειμάρρας το 1912 είχε δεκατρία σχολεία, κατανεμημένα σε όλα σχεδόν τα χωριά της επαρχίας, και περίπου 1.000 μαθητές. Στα χρόνια της κουμουνιστικής δικτατορίας, οι Χειμαρριώτες που αυθαιρέτησαν αποκλείστηκαν από την τυπικά αναγνωρισμένη μειονοτική περιοχή στεφήθηκαν των ελληνικών σχολείων από το 1946.

Στο διάστημα αυτό απέδειξαν για άλλη μια φορά την ακατάβλητη πίστη τους στην Ελλάδα, απαιτώντας ελληνική παιδεία. Τον αγώνα αυτό συνεχίζουν και σήμερα, σε συνθήκες τυπικής δημοκρατίας, αποφασισμένοι να μείνουν αυτό που που ήσαν πάντα στην ιστορία τους: το κάστρο του Ελληνισμού στο βόρειο άκρο του.

Η ελληνική παιδεία είναι διαχρονικό αίτημα για τους Χειμαρριώτες

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
		1 + Κοσμά & Δαμανού	2 Ακινδύνου μαρτ.	3 Αναχ. Αγ. Γεωργίου	4 Ιωαννίκιου οσ.	5 + Η' Λουκά
6 Παιδικού Κτόλεως	7 Λαζάρου οσ.	8 + Παμ. Ταξιαρχών	9 + Νεκταρίου Αγίνης	10 Αρσενίου Κατ.	11 Μηνό μαρ.	12 + Η' Λουκά
13 + Ιωάννου Χρυσοστ.	14 + Φιλίππου απο.	15 Γονιά ομολ.	16 + Μαθθίου Εναγγ.	17 Γενναδίου Αρχ.	18 Πλάτωνος μαρ.	19 + Θ' Λουκά
20 Γεροφίου Δεκαπολέτου	21 + Επισόδιον Θεοτ.	22 Οντρίου απ.	23 Αμφιλοχίου Ικονίου	24 Κλήμεντος επ.	25 + Αικατερίνης μεγαλ.	26 + Π" Λουκά
27	28	29	30			

ΣΦΕΒΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ
ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ
ΑΓΩΝΑ

Χειμάρρα: Προπύργιο Ελληνισμού

2006
Ελληνο-Αλβανών.
Ιερόν της
τήν όποιαν.

Κάτω από τη Χειμάρρα
το ηλιοβασίλεμα χρωματίζει
την ονειρεμένη
παραλία του Ιονίου
και τη θάλασσα
που μοιάζει απέθαντη.
Ο Ελληνισμός, ωστόσο
δεν πρόκειται να βασιλέψει
σ' αυτό το ακραίο
βορινό κάστρο του.

Δύση στη Χειμάρρα

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
				1 Ναούμ προφ.	2 Αββαζούμ προφ.	3 + ΙΑ' Λουζά
4 + Βαρβάρας μεγάλ.	5 + Σάββα ηγαστρ.	6 + Νικολάου Μέρεν	7 Αμφισσιον Μεδιόλ.	8 Παπατίου ου.	9 + Αγ. Άννης	10 + Γ' Λουζά
11 Δανιήλ στελ.	12 + Σπυρίδωνος επ.	13 Λουκίας μαρ.	14 Φιλήμονος μαρτ.	15 + Ελευθερίου τερού.	16 Αγγαίου προφ.	17 + ΙΑ' Λουζά
18 + Σεβαστιανού μαρτ.	19 Ευτυχίου Θεοφ.	20 + Ιγνατίου Θεοφ.	21 Ιουλιανής μαρτ.	22 + Αναστασίας φαρμ.	23 Των εν Κρήτῃ 10 μαρτ.	24 + Προ Χωριού Γεννήσεως

ΣΦΕΒΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ
ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ
ΑΓΩΝΑ